

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. R.**, bytom ul. P., proti žalovanému **Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Komárno**, so sídlom Nám. M. R. Štefánika 9, Komárno, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: OS/2012/41228/1/ANA zo dňa 24. októbra 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/13/2013-30 zo dňa 30. septembra 2013, jednomyselne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/13/2013-30 zo dňa 30. septembra 2013 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením krajský súd podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu, že žalobu podala neoprávnená osoba. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa podala žalobu proti rozhodnutiu žalovaného ako neoprávnená osoba, keďže nebola účastníčkou správneho konania o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie v zmysle § 40 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účastníčkou konania o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie v zmysle § 40 zákona č. 447/2008 Z. z. bola Bc. A. R. (dcéra žalobkyne), ktorá dňa 20. septembra 2012 podala na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno žiadosť o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie svojej matky (žalobkyne) a ktorej bolo dňa 30. októbra 2012 rozhodnutie žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku na opatrovanie doručené.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie zo dňa 11. októbra 2013 doplnenom podaním zo dňa 14. augusta 2014 dôvodiac, že krajský súd uvedeným postupom (tým, že zastavil konanie) porušil jej ústavné práva, najmä právo na spravodlivé súdne konanie, pretože nepreskúmal rozhodnutie žalovaného vychádzajúceho z komplexného lekárskeho posudku ÚPSVaR, ktorý sa podľa názoru žalobkyne zakladá na nesprávnych údajoch a nevzal do úvahy kontra posudok odborného lekára - neurológa, ktorý záverom konštatoval opateru druhou osobou 24 hodín denne. Čo sa týka nevyčerpania riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu, žalobkyňa uvádza, že aj toto tvrdenie krajského súdu a žalovaného sa nezakladá na pravde, pretože Bc. A. R. (dcéra žalobkyne) podala voči prvostupňovému správnenému orgánu odvolanie, ktorého fotokópiu priložila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie otázky, či žalobkyňa bola účastníkom správneho konania o priznaní peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. a teda, či bola aktívne legitimovaná na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p., účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 2 O.s.p., žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Podľa § 14 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), účastníkom správneho konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti

môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak. Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, a konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 ods. 13 druhá veta zákona č. 447/2008 Z. z. pri peňažnom príspevku na opatrovanie doručí príslušný orgán **účastníkovi konania rozhodnutie a fyzickej osobe, na ktorej opatrovanie účastník konania tento príspevok žiada, doručí komplexný posudok** alebo lekársky posudok, ktoré sú podkladom tohto rozhodnutia.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

Z administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že dňa 20. septembra 2012 si pani Bc. A. R. (dcéra žalobkyne) podala žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie svojej matky (žalobkyne) na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno. Podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je v zmysle § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. komplexný posudok. Z dôvodu miestnej príslušnosti, ktorá je určená trvalým pobytom opatrovanej osoby, žalobkyne, bol dňa 20. septembra 2012 požiadaný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky o posúdenie jej miery funkčnej poruchy a o vydanie posudku. Dňa 23. októbra 2012 bol žalovanému doručený komplexný posudok žalobkyne, ktorý bol pre žalovaného vo veci vydania rozhodnutia záväzným podkladom.

V zmysle citovaného § 55 ods. 13 druhá veta zákona č. 447/2008 Z. z. žalovaný doručil účastníkovi správneho konania (Bc. A. R. – dcére žalobkyne) rozhodnutie o nepriznaní peňažného príspevku na opatrovanie a fyzickej osobe, na ktorej opatrovanie účastník správneho konania príspevok žiadal (M. R. – žalobkyňa), doručil komplexný posudok. Zákonodarca v ustanovení § 55 ods. 13 druhá veta zákona č. 447/2008 Z. z. celkom zrozumiteľne a jednoznačne rozlišuje účastníka správneho konania, ktorému sa doručuje

rozhodnutie a fyzickú osobu, na ktorej opatrovanie účastník správneho konania príspevok žiada (nie je účastníkom správneho konania) a ktorej sa doručuje komplexný posudok. Z tohto dôvodu nebola žalobkyňa aktívne legitimovaná (nebola a nemala byť účastníkom správneho konania) na podanie žaloby podľa piatej časti, druhej hlavy O.s.p., a preto odvolací súd uznesenie krajského súdu o zastavení súdneho konania z dôvodu, že žalobu podala neoprávnená osoba, potvrdil podľa § 219 O.s.p. ako vecne správne.

Najvyšší súd sa v predmetnom preskúvaní zaoberal aj aplikáciou ustanovenia o účastníctve (§ 14) upraveného vo všeobecnom predpise o správnom konaní, v zmysle ktorého by sa za účastníka správneho konania mohla považovať aj žalobkyňa, keďže nepochybne jej práva a právom chránené záujmy môžu byť rozhodnutím správneho orgánu priamo dotknuté. V správnom konaní správny poriadok ako všeobecný procesný predpis subsidiárne upravuje procesné otázky, ktoré nie sú upravené v osobitnom zákone. Ak však osobitný zákon upravuje určitú otázku komplexne bez možnosti aplikovať subsidiárne všeobecný predpis, potom má osobitný zákon (*lex specialis*) prednosť pred všeobecným zákonom (*lex generalis*). V danom prípade tak ustanovenie zákona č. 447/2008 Z. z. (konkrétne § 55 ods. 13 druhá veta) má prednosť pred ustanovením § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, preto nebolo možné priznať žalobkyni postavenie účastníčky správneho konania.

K námietke žalobkyne týkajúcej sa využitia opravného prostriedku v správnom konaní (podanie odvolania voči rozhodnutiu žalovaného jej dcérou) najvyšší súd poznamenáva, že na fotokópií odvolania zo dňa 28. novembra 2012 chýba akékoľvek potvrdenie o jeho doručení správne mu orgánu, resp. potvrdenie o odoslaní na poštovú prepravu, ktoré by preukazovalo, že odvolanie bolo podané, a to v zákonnej lehote, a teda, že nastúpili všetky procesnoprávne účinky vyplývajúce zo správneho poriadku. Najvyšší súd však dodáva, že v prípade, ak žalobkyňa podala v zákonnej lehote odvolanie na žalovaný správny orgán a vie to preukázať, potom v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní je žalovaný povinný, ak sám nerozhodne, predložiť odvolanie spolu s výsledkami konania a so spisovým materiálom odvolaciemu orgánu, ktorý o danom odvolaní rozhodne. V opačnom prípade je fyzická osoba podľa štvrtej hlavy piatej časti O.s.p. (konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy) oprávnená sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalobkyňa v konaní nebol úspešná a žalovaný nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. októbra 2014

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská